

อาการเริ่มแรกของโรค	ကနဦးလက္ခဏာတွေ	[กะ หนะ อุ และ ค่ะ หน้า ตเหว]
เกิดขึ้น, ปรากฏ	ပေါ်လာ	[ป่อ หล่า]
เม็ดเลือดแดง	သွေးနီဥ	[ตเว หนี อู้]
เสียหายขึ้นมา	ပျက်စီးလာ	[ปแยะ ซီ หล่า]
ไข้สูง	အဖျားကြီး	[อะ พยา จี]
หนาวสั่น	ချမ်းပြီး တုန်	[ชาน ปยี โต้น]
ผิวซีดลง	အသားအရေဖြူဖျော့လာ	[อะ ตา อะ เหย่ พยู่ พย้อ หล่า]
มีน้ำมูก	နှာရည်ယို	[หนะ เหย่ โหย]
ตัว, ร่างกาย	ခန္ဓာကိုယ်	[ช่าน ต่า โก่อ]
กล้ามเนื้อ	ကြွက်သား	[จแวงะ ตา]
ปวดเมื่อย	နာကျင်ကိုက်ခဲ	[หน้า จิ้น ไก้ แค]
อาการคลื่นไส้	ပျို့အန်ချင်	[ปโย่ อ่าน ฉิ้น]
อาการเบื่ออาหาร	အစာ မစားချင်	[อะ ส่า หมด ซา ฉิ้น]
ภายในระยะเวลาเป็นวัน	ရက်ပိုင်းအတွင်း	[แยะ ไป อะ ตวีน]
แค่ในช่วงระยะสั้น	အချိန်တိုတိုလေး	[อะ ฉေန် တို่ တို่ เล]
ชนิดของเชื้อโรค	ရောဂါအမျိုးအစား	[ยอ ก่า อะ มโย่ อะ ซา]
แต่ละชนิด	တစ်မျိုးစီ	[ตะ มโย่ สี่]
ระยะเวลาฟักตัวของโรค	ရောဂါပျိုးချိန်	[ยอ ก่า บโย่ ฉေန်]
ขึ้นอยู่กับ	မူတည်	[หมู่ ตี่]
ไต	ကျောက်ကပ်	[เจ้า กัะ]
เสียหาย	ပျက်စီး	[ปแยะ ซီ]
ตับอักเสบ	အသည်းရောင်ရောဂါ	[อะ แต เหย่า ยอ ก่า]
ปอด	အဆုတ်	[อะ โชะ]
ผิดปกติ	မူမမှန်	[หมู่ หมด หมด]
ได้รับการรักษา	ဆေးကု	[เช กู]
ล่าช้า	နောက်ကျ	[เนา จัะ]
ติดเชื้อมอง	ဦးနှောက်ထဲ ရောဂါပိုးဝင်	[โอน เน่า แท ยอ ก่า โป หวิ้น]
โคมา	မေ့မြော	[เม่ มยอ]
ชัก	တက်	[แตะ]
เสียชีวิต	အသက်သေဆုံး	[อะ แตะ เต้ โชน]
ปัญหาทางด้านสาธารณสุข	ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာ	[ปยี ตู้ จาน หมด เย ปยะ ตะ หน้า]

โรคประจำถิ่น
กำหนด

ဒေသရင်းရောဂါ
သတ်မှတ်

[แต่ ๓๕ ยื่น ยอ ก่า]
[๓๕ มะ]

- A : အနီဖလီး(စ်) ခြင်က ငှက်ဖျားလူနာသည်ကို ကိုက်တာကနေ စပြီး ငှက်ဖျားကပ်ပါးပိုး ပါတဲ့ သွေးကို စုပ်ယူတယ်။
- T : အဲဒီနောက် ငှက်ဖျားပိုးက ခြင်ရဲ့ကိုယ်ထဲမှာ ၁၀ ရက်က ၁၂ ရက်လောက် ရောဂါ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်လာတဲ့အထိ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာမယ်။
- A : ယေဘုယျအနေနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါရဲ့ ကနဦးလက္ခဏာတွေက အနီဖလီး(စ်) ခြင် ကိုက်ခံရပြီး ၁၀ ရက်က ၁၄ ရက်လောက်မှာ ပေါ်လာလေ့ရှိတယ်။
- T : သွေးနီဥတွေ ပျက်စီးလာတာကြောင့် လူနာက အဖျားကြီးတာ ၊ ချမ်းပြီးတုန်တာနဲ့ အသားအရေ ဖြူဖျော့လာတာတွေ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။
- A : ဒါပေမဲ့ နှာရည် မယိုဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ကြွက်သားတွေ နာကျင်ကိုက်ခဲမယ်။ ပျို့အန်ချင်ပြီး အစာ မစားချင်တာတွေလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။
- T : ဒီလက္ခဏာတွေက တစ်ရက်ကနေ ရက်ပိုင်းအတွင်း အချိန်တိုတိုလေးပဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။
- A : အဲဒီလိုဖြစ်တာ ငှက်ဖျားရောဂါအမျိုးအစား တစ်မျိုးစီရဲ့ ရောဂါပျိုးချိန်ပေါ်မှာ မူတည်တယ်။
- T : ပြင်းထန်တဲ့အမျိုးအစား ဖြစ်ရင် ကျောက်ကပ်ပျက်စီးတာ ၊ အသည်းရောင်ရောဂါနဲ့ အဆုတ် မူမမှန်တာတွေကို ဖြစ်လာနိုင်တယ်။
- A : ဆေးကုတာ နောက်ကျခွဲရင် ဦးနှောက်ထဲ ရောဂါပိုးဝင်တာ ၊ မေ့မြောတာ ၊ တက်တာနဲ့ အသက် သေဆုံးတာတို့ ဖြစ်နိုင်တယ်။
- T : အဲဒါကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါဝေဒနာရှင်အားလုံးကို ငှက်ဖျားပိုးအမျိုးအစားအလိုက် အမြန်ဆုံး ရောဂါရှာဖွေပြီး ကုသရမယ်။
- A : လက်ရှိအချိန်မှာ ဒီရောဂါကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပြဿနာတစ်ခုအနေနဲ့ ရှိနေဆဲ ဒေသရင်း ရောဂါလို့ သတ်မှတ်ခံထားရတယ်။

คำแปลบทสนทนาที่ 2

- A : အနီဖလီး(စ်) ခြင်က ငှက်ဖျားလူနာသည်ကို ကိုက်တာကနေ စပြီး ငှက်ဖျားကပ်ပါးပိုး ပါတဲ့ သွေးကို စုပ်ယူတယ်။
[อะโหม်ဖလီစ် ချိန်ခဲ ဂေပယာလူနာထဲဂို ကိုက်တာကနေ စပီ ဂေပယာခဲပာပိုပာထဲ တေဂို ဖဲးဟယွဲထဲ]
- “เริ่มจากยุงกัดผู้ป่วยที่เป็นโรคไข้มาลาเรีย แล้วดูดเลือดที่มีเชื้อมาลาเรียเข้าไป”
- T : အဲဒီနောက် ငှက်ဖျားပိုးက ခြင်ရဲ့ကိုယ်ထဲမှာ ၁၀ ရက်က ၁၂ ရက်လောက် ရောဂါ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်လာတဲ့အထိ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာမယ်။

คำพังเพยเฉลยความคิดจากเมียนมา မြန်မာ့အထွေး၊ မြန်မာ့ဝိရိုးစကား

“ဆေးစာဖတ်ရာ နားထောင်ပါ ၊ ရောဂါ ယျက်နိုးနိုး [ဗေဒနာပေး နာဂေါပာ၊ ယောဂါ ပယောဂါ
ဂါ]” แปลตรงว่า “ให้ฟังสรรพคุณของยาที่ได้อ่าน หวังว่าโรคจะหาย” คำศัพท์ที่อยู่ในคำสอนนี้คือ
ဆေးစာ [ဗေဒနာ] แปลว่า “สรรพคุณของยา” ဖတ်ရာ [ပေး] แปลว่า “ที่ได้อ่าน” နားထောင်ပါ
[နာဂေါပာ] แปลว่า “ให้ฟัง” ရောဂါ [ယောဂါ] แปลว่า “โรค” ယျက် [ပယောဂါ] แปลว่า “หาย” နိုးနိုး
[ဂါ] หมายถึง “ความหวัง หรือความคาดหวัง”

ความหมายของคำสอนนี้คือ เมื่อใครสักคนบอกวิธี และอ่านสรรพคุณของยา วิธีแก้ปัญหของ
โรคต่างๆ ให้ฟัง แล้วมักจะคิดว่ายาเหล่านั้นจะรักษาโรคของตนได้ ทั้งที่ความจริงแล้วอาจจะไม่จริงก็
ได้ เพราะอาการของโรคอาจจะเหมือนกัน แต่ต้นเหตุที่แตกต่างกัน

วิद्यาดမ္မာ